

ning af bränvin skall, med undantag af dels den försäljning, som i § 26 mom. 3 omförmäles, dels ock föreskriften i § 33 om bränvinets beskaffenhet och styrka, gälla äfven för sprit samt andra brända eller distillerade in- eller utländska spirituösa drycker, äfvensom för drycker, hvilka äro dermed tillagade och hålla en högre alkoholhalt än 25 procent.

Stockholm den 28 januari 1888.

Alfred Waldenström.

N:o 154.

Af herr A. P. Danielson, om tillbyggnad af riksdagshuset.

Då frågan om byggande af nytt riksdagshus länge varit föremål för Riksdagens omtanke och pröfning, men ännu icke vunnit sin lösning, vågar äfven jag framställa ett förslag i detta afseende.

Den mest öfverklagade olägenheten med det nuvarande riksdagshuset är, att kamrarnes samlingssalar äro uti sanitärt hänseende långt ifrån tillfredsställande, hvartill kommer att behovet af ökad utrymme genom det alltjemt växande antal ledamöter uti dem begge redan länge varit erkänt och nu framträder nästan oafvisligt.

Som Riksdagen nu eger medel att afhjelpa nämnda olägenheter, och då Riksdagen afslagit framställda förslag att förlägga riksdagshuset å annan plats än den nuvarande, förefaller mig deri ligga ett uttalande, att lämpligaste platsen för Riksdagens hus är på Riddarholmen, såsom centralt belägen, och att å det nuvarande riksdagshuset endast bör vidtagas de förändringar, som äro nödiga i sammanhang med uppförandet

af lämpliga sessionssalar för begge kamrarne, helst som å riksdagshusets tomt finnes — efter hvad jag fått mig meddeladt — tillräckligt rymlig plats därför. Å den södra delen af sagde tomt, hvilken för närvarande är bebyggd med några bodar och andra låga byggnader, kunna nemligen, utan någon öfverdrifven kostnad, uppföras två stora samlingssalar, tillräckliga att för lång framtid inrymma svenska folkets representanter, hvarigenom en fullt ändamålsenlig lösning af denna angelägenhet torde kunna vinnas, gent emot andra förslag, med besparing af både tid och penningar.

Detta har synts mig så beaktansvärdt, att jag vågar framlägga förslag till en sådan nybyggnad.

För den händelse ökad utrymme af riksdagshusets tomt skulle vara behöfligt för ett bättre ordnande af de af mig här afsedda byggnader, ämnar jag jemväl föreslå, att Riksdagen ville inköpa det så kallade gymnasiehuset eller, enligt 1810 års tomtordning, tomterna n:is 4 och 15 vid Birger Jarls torg å Riddarholmen, med adressnummer 7 (de hus, deri Wallinska flickskolan nu har sina lokaler.)

Till stöd för afsedda förslaget i byggnadsfrågan torde jag få hänvisa till den af herr H. Stråle till 1878 års riksdag afgifna motion i Andra Kammaren (n:o 22) och den dervid fogade, af slottsintendenten m. m. E. Jacobson upprättade ritning och kostnadsförslag till förenämnda nybyggnad, och hvilken ritning numera eges af Riksdagen och finnes i förvar i Riksdagens bibliotek.

Dessa ritningar utvisa, att en sådan nybyggnad, tillsammans med Riksdagens förut å tomten varande byggnader, kan inrymma:

A. Uti bottenvåningen:

En vestibul, 44 fot lång, 25 fot bred och 20 fot hög;
 en halfrund bibliotekssal, 85 fot lång, 17 fot hög, med en radie af 45 fot;
 ett magasin till förvaring af papper eller tryck, 68 fot långt och 32 fot bredt;
 ett dylikt för samma ändamål, 48 fot långt och 28 fot bredt;
 en halfrund matsal, 85 fot lång, 17 fot hög och med en radie af 45 fot, jemte serveringsrum, kafé i tre rum, kök, skafferier och skänk;
 ångpannerum;
 värmekammare;
 ångmaskinrum;
 tvättstuga jemte bostäder för en maskinist och en vaktmästare

tillika med åtskilliga källare, utom tre större sådana, afsedda att förläggas under portgången och gårdarne.

B. Uti halfvåningen i det nya huset samt bottenvåningen i det gamla:

Öfre delarne af de till vestibul, bibliotekssal, pappersmagasin, matsal m. m. afsedda, och vidare
 ett rum afsedt till Andra Kammarens talmans enskilda disposition;
 fem rum för Andra Kammarens kansli;
 telegraflokal;
 sex rum för tryckeriföreståndare och korrekturläsning m. m.;
 tre rum med arkiv och tambur för Riksdagens justitieombudsman;
 två rum för restauratrisen;
 två rum med kök för en vaktmästare jemte erforderligt utrymme för ytterligare två vestibuler, förstugor och trappor m. m.

C. Uti våningen en trappa upp:

En sessionssal, 85 fot lång, 62 fot bred och 36 fot hög, för Första Kammaren med platser för 194 ledamöter;
 en sessionssal, 85 fot lång, 79 fot bred och 36 fot hög, för Andra Kammaren med platser för 296 ledamöter;
 ett gemensamt samtalsrum för begge kamrarne, 44 fot långt, 25 fot bredt och 26 fot högt;
 ett rum till disposition för Första Kammarens talman;
 fyra rum till Första Kammarens kansli;
 ett samtalsrum, 23 fot långt, 16 fot bredt och 13 fot högt, för Första Kammarens ledamöter;
 tre samtalsrum för Andra Kammarens ledamöter;
 ett rum för statsrådets ledamöter;
 fem rum jemte tambur och vaktrum för statsutskottet;
 tre rum för särskilda utskott (eller ett ständigt utskott);
 fyra rum för tillfälliga utskott, jemte erforderliga kapprum till sessionssalarne, förstugor och trappor m. m.

D. Uti den öfra halfvåningen samt två trappor upp i det gamla huset:

Öfra delarne af kamrarnes sessionssalar, med två läktare hvardera, 85 fot lång och 15 fot bred;
 tre rum för lagutskottet;

två rum för konstitutionsutskottet;
 två rum för tillfälliga utskott;
 ett rum, 36 fot långt och 15 fot bredt, för talmanskonferensen;
 sju rum, hvaribland Andra Kammarens nuvarande sessionssal, till
 klubbrum, jemte nödiga tamburer, kapprum, trappor m. m.

E. Uti våningen tre trappor upp:

Två rum, det största 33 fot långt och 23 fot bredt, för bevillnings-
 utskottet;

tre rum för tillfälliga utskott; och slutligen

sex rum med kök etc., afsedda till bostad för bibliotekarien eller
 den som har sig anförtrodd vården af riksdagshuset.

Kostnaden för denna nybyggnad jemte alla deraf härflytande för-
 ändringar inom de nuvarande tvenne byggnaderna, ställer sig, enligt
 ofvannämnda kostnadsförslag, som följer:

Grundmurar med gräfnig och betonbädd, utvändiga trappor och golf i källarne	kronor	60,000: —
Tegelmurning och cloisonväggar	»	182,000: —
Bjelklag, inbegripet hvalf på jernbjelkar	»	92,000: —
Invändiga trappor	»	34,000: —
Taklag af jern med galvaniserad plåt	»	160,000: —
Snickeriarbeten, kamrarnes inredning dock ej inräknad	»	30,000: —
Målning	»	40,000: —
Inredning i gamla huset	»	30,000: —
Gårdarne	»	7,000: —
Utvändiga dekorationer, gafvelfält och figurer	»	30,000: —
Värmeledning, ventilation, gas, vatten och aflopp	»	100,000: —
Ritningar, tillsyn och diverse	»	35,000: —
Summa kronor		800,000: —

hvertill kommer kostnaden för de nya sessionssalarnes och läktarnes för-
 seende med sittplatser, bord, mattor, belysning m. m.

I hopp att snarast möjligt kunna bereda svenska folkets ombud
 tidsenliga, helsosamma, ljusa och rymliga lokaler för dess sammanträden
 och dermed förenade arbeten och för redan befintliga tillgångar, vågar
 jag vördsammast föreslå, det Riksdagen ville besluta:

- a) att inköpa för Riksdagens räkning de, enligt 1880 års
 tomtordning med n:is 4 och 15 betecknade tomterna vid

- Birger Jarls torg å Riddarholmen, med adressnummer 7, för att, om så finnes lämpligt, sammanlägga och bebygga gemensamt med riksdagshusets nuvarande tomt eller använda dem till gård eller till en del till gata i utbyte mot nu varande Gymnasiigränd;
- b) att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af slottsintendenten m. m. E. Jacobson år 1877 upprättade ritningar, som nu egas af Riksdagen och finnas i förvar i Riksdagens bibliotek, låta å den södra delen af den till Riksdagens hus å Riddarholmen hörande tomt och, om så finnes lämpligt, jemväl å i mom. a) omförmälda tomter, uppföra en ny byggnad, afsedd att inrymma två nya sessionssalar jemte öfriga å samma ritningar upptagna lokaler och i sammanhang dermed låta vidtaga de förändringar uti de nuvarande riksdagshusen, hvilka å bemälda ritningar eller eljest kunna prövas lämpliga, och att för detta ändamål anvisa ett belopp af 800,000 kronor jemte de medel, hvilka i öfrigt blifva nödiga för anskaffande af erforderlig inredning m. m. i de nya sessionssalarne och som kunna blifva behöfliga för inköp af här ofvan i punkten a) omnämnda tomter, att anvisas att utgå, i mån af behof under innevarande år eller nästa år, af nu förefintliga fonden för byggande af nytt riksdagshus, samt att arbetet påbörjas, om möjligt, redan detta år och fullbordas så snart ske kan; samt
- c) att uppdraga åt herrar fullmäktige i riksgäldskontoret att ombesörja här afsedda arbetens utförande i alla dess delar, enligt af dem godkända ritningar, vare sig i öfverensstämmelse med de i punkten b) åberopade eller med de förändringar deraf, som herrar fullmäktige finna nödiga och som de ega att bestämma, och att å Riksdagens vägnar inköpa i mom. a) omförmälda tomter och verkställa tillbyte af Gymnasiigränd mot någon del af sagde tomter.

Stockholm den 28 januari 1888.

A. P. Danielson.